

5.4. Kultura i dziedzictwo narodowe

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2009 na zadania realizowane w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zaplanowano 2.807.683 tys. zł, co w stosunku do wydatków ujętych w ustawie budżetowej na rok 2008 oznacza wzrost o 6,6%. Źródłem finansowania będą środki budżetu państwa (2.645.278 tys. zł) oraz środki państwowych funduszy celowych, tj.: Funduszu Promocji Kultury (160.015 tys. zł), Funduszu Promocji Twórczości (790 tys. zł) i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (1.600 tys. zł).

Wydatki w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wyniosą 1.515.655 tys. zł i będą wyższe o 53.157 tys. zł (tj. o 3,6 %) w odniesieniu do roku bieżącego. W projekcie budżetu na rok 2009 przewidziano zwiększenie nakładów inwestycyjnych, w tym na zadania realizowane w ramach programów wieloletnich „Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010” oraz „Ekspozycja Centrum Nauki - Kopernik”. Łącznie wydatki majątkowe wyniosą 310.049 tys. zł.

Na dofinansowanie działalności instytucji kultury i instytucji filmowych zaplanowano dotacje w wysokości 637.889 tys. zł, z czego największe środki budżetowe przeznaczone zostaną dla muzeów i bibliotek (322.930 tys. zł), w których kontynuowane będą prace związane z uzupełnianiem zbiorów muzealnych i działania na rzecz odbudowy księgozbioru bibliotek polskich. W tę sferę wpisują się także działania służące poprawie standardu usług świadczonych niepełnosprawnym, ujęte w programie wieloletnim „Rozwój Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych. Znaczącą pozycją będą również dotacje dla teatrów, oper i filharmonii (180.570 tys. zł), które realizować będą, wraz z innymi jednostkami funkcjonującymi w tym obszarze, działania programowe służące poprawie dostępności do usług artystycznych oraz rozwojowi aktywności artystycznej i jej promocji. Wśród pozostałych jednostek organizacyjnych istotna rola przypada archiwom państwowym, których podstawowym zadaniem jest gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie i udostępnianie materiałów archiwalnych. Na finansowanie działalności tych jednostek przewidziano 93.514 tys. zł.

W 2009 r. kontynuowana będzie realizacja szeregu zadań w różnych dziedzinach kultury, w tym wykonywanych w ramach programów resortowych. Do najważniejszych zadań państwa zaliczyć należy działania na rzecz opieki nad zabytkami i ochrony zabytków, gdzie głównym celem jest materialna poprawa stanu zachowania zabytków, ich adaptacja oraz zwiększenie dostępności dla mieszkańców, turystów, jak również inwestorów, a tym samym zwiększenie atrakcyjności regionów. Wspierane będą prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Do tej sfery zaliczyć należy także zadania związane z upamiętnianiem miejsc pamięci narodowej,

polegające m.in. na prowadzeniu remontów grobów i cmentarzy wojennych, podejmowaniu działań na rzecz ratowania polskiego dziedzictwa za granicą. Nakłady w tym zakresie wraz z wydatkami zaplanowanymi na utrzymanie służb konserwatorskich wyniosą 341.403 tys. zł. Ponadto, poza środkami ujętymi w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, zaplanowane zostały również wydatki w kwocie 72.184 tys. zł na prace konserwatorskie w jednostkach budżetowych posiadających siedziby w obiektach zabytkowych.

Wydatki na zadania w sferze edukacji artystycznej będą wyższe o 108.470 tys. zł (tj. o 12,0%). Na ich realizację zaplanowano 1.008.774 tys. zł (ponad 36 % wydatków budżetowych zaplanowanych w obszarze kultury). W ramach tej kwoty 556.843 tys. zł przeznaczono na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek artystycznych, 390.781 tys. zł na dofinansowanie działalności uczelni artystycznych oraz 61.150 tys. zł na wydatki majątkowe, zaplanowane głównie na realizację inwestycji budowlanych szkół i uczelni artystycznych. Ponadto w rezerwach celowych ujęte zostały dodatkowe środki na zadania oświatowe i działalność dydaktyczną szkół wyższych, z których część przeznaczona zostanie na sferę edukacji artystycznej.

Wspomagającym źródłem finansowania zadań w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego będą fundusze celowe, w których najwyższy udział ma Fundusz Promocji Kultury. Środki tego Funduszu, pochodzące z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa, dają możliwość promowania i wspierania szerokiego wachlarza działań i przedsięwzięć w sferze kultury i edukacji artystycznej, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów finansowanych i współfinansowanych z funduszy europejskich. W roku 2009 zaplanowano m.in. 82.015 tys. zł na wspieranie projektów inwestycyjnych, 34.420 tys. zł na promowanie przedsięwzięć artystycznych i edukacyjnych, 27.000 tys. zł na działania na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, 10.000 tys. zł na wspieranie twórczości literackiej czasopism kulturalnych oraz młodych twórców i artystów.